

**UNIVERSITATEA DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE
"VICTOR BABEȘ" DIN TIMIȘOARA
ȘCOALA DOCTORALĂ
DOMENIUL MEDICINĂ**

TEZĂ DE ABILITARE

PATOLOGIA VENOASĂ, LIMFATICĂ ȘI ASOCIATĂ - O ABORDARE MULTIDISCIPLINARĂ PENTRU ÎMBUNĂTĂȚIREA CALITĂȚII VIEȚII PACIENȚILOR

REZUMAT

CONF. UNIV. DR. RADU-TEODORESCU DANIELA

Departamentul X – Chirurgie II
Disciplina de Chirurgie I

**Timișoara
2023**

REZUMAT

Prezenta teză intitulată **„Patologia venoasă, limfatică și asociată - o abordare multidisciplinară pentru îmbunătățirea calității vieții pacienților”** prezintă o sinteză a activității de cercetare științifică care s-a desfășurat din perioada în care am terminat teza de doctorat și până în prezent și a carierei mele academice și profesionale.

Cercetarea științifică s-a bazat pe trei direcții de importanță majoră în prezent și anume, studiul privind îmbunătățirea calității vieții la pacienții cu boală venoasă cronică, analiza biomarkerilor și a semnelor specifice patologiei infecțioase și tumorale și urmărirea tratamentelor invazive și neinvazive în vederea identificării unor abordări terapeutice avansate. Astfel, prima parte a tezei a fost subdivizată în trei direcții distincte care vizează zonele de interes menționate mai sus.

Cercetarea s-a desfășurat în echipe multidisciplinare care au inclus cadre didactice de la Universitatea de Medicină și Farmacie „Victor Babeș” Timișoara, chirurghi, ortopezi, ginecologi, specialiști în imagistică, specialiști în sănătate publică, specialiști în cercetare fundamentală (morfopatologi, anatomiști). În aceste echipe, am fost direct responsabilă de alegerea temelor, a metodologiei de cercetare, a analizei pacienților incluși din arhiva Clinicii 1 de Chirurgie a Spitalului Clinic Județean de Urgență „Pius Brînzeu” Timișoara. Echipele de cercetare s-au concentrat în principal pe factorii etiologici, tratamentul profilactic și curativ, complicațiile care afectează calitatea vieții și complicațiile vitale ale afecțiunilor venoase ale membrelor inferioare.

Riscul de embolie pulmonară fatală încă persistă, în ciuda aplicării recomandărilor ghidurilor internaționale, implicând medicii din specialitățile chirurgicale în a lucra împreună pentru siguranța pacientului. Importanța acestor cercetări a fost înglobată în contextul afectării sănătății a 32% din populația României prin aceste morbidități, a costurilor generate de cea mai gravă și greu vindecabilă complicație a insuficienței venoase cronice, ulcerul de gambă, cu impact socio-economic major. Disciplina implicată direct în afecțiunile venoase ale membrelor inferioare este Flebologia.

Boala venoasă cronică (CVD) cunoscută și sub denumirea de insuficiență venoasă cronică, este o tulburare cronică, evolutivă; reprezintă o afecțiune patologică complexă și generatoare de costuri, cu implicații socio-economice importante. Această patologie are o morbiditate semnificativă, fiind una dintre cele mai răspândite boli din lume; este subestimată, pentru că nu creează în mod direct mortalitate, este neglijată pentru că e o afecțiune cronică, costisitoare și se preferă să fie tratată intermitent, cu ocazia complicațiilor.

Neglijarea bolilor venoase de către factorii de decizie ai sistemului public de sănătate rezultă și din faptul că în prezent nu există specialiști dedicați bolilor venoase, deși de-a lungul anilor s-au făcut numeroși pași în acest sens, începând cu echipa formată de „părintele flebologiei în România” cum a fost considerat academicianul Pius Brînzeu.

În 2018, datorită insistenței permanente a Societății Române de Flebologie, proiectul „Training path for phlebologists in Europe – TRAPP” 2017-1-RO01-KA202-037136, proiect ERASMUS+, a demarat cu sprijinul Comisiei Europene. Acest proiect, coordonat de Societatea Română de Flebologie, a inclus echipe din 5 țări europene și a avut ca scop definirea profesiei de flebolog în Europa. Proiectul, în care am fost implicată direct în calitate de coordonator desemnat de Societatea Română de Flebologie, a obținut rezultate semnificative prezentate membrilor Comisiei Europene din cadrul Parlamentului European.

Prevenirea apariției complicației vitale, embolia pulmonară este responsabilitatea medicului curant, a chirurgului generalist, chirurgului ortoped, ginecolog etc. care trebuie să efectueze o anamneză completă, să examineze pacientul și din prisma bolii venoase, să evalueze preoperator riscul și să aplice corect și complet tratamentul profilactic. Medicul de familie și specialistul flebolog au în plus responsabilitatea diagnosticării și monitorizării pacienților cu aceste afecțiuni pentru stoparea evoluției lor spre complicațiile invalidante, greu de tratat.

Indiferent de cauză, insuficiența venoasă cronică se recunoaște ușor datorită edemului distal, leziunilor cutanate progresive de la nivelul gambelor, plăgilor atone (ulcere varicoase) cu vindecare lentă și recăderi frecvente, chiar și sub tratament.

Mai mult, ulcerele de gambă netratate pot degenera malign, iar o monitorizare corectă a evoluției și tratamentului, cu identificarea soluțiilor optime contribuie la vindecare completă și menținerea calității vieții pacienților foarte mult timp.

O altă problemă alarmantă și mereu de actualitate este contaminarea infecțioasă. Ulcerul de gambă este considerat infectat încă de la debut. Vindecarea acestuia nu este posibilă fără aseptizare, staza venoasă contribuie la menținerea infecției. În prezent suntem într-o luptă continuă cu una dintre cele mai răspândite pandemii ale vremurilor, infecția cu virusul SARS-CoV-2, și toate studiile la nivel internațional au demonstrat neglijarea pacienților cu afecțiuni venoase în această perioadă, iar complicațiile nu au încetat să apară. S-a dovedit că doar cu un management adecvat face posibil controlul acesteia. Pe lângă semnele și simptomele binecunoscute s-a dovedit că analizele de laborator și biomarkerii au un rol crucial în tratamentul și vindecarea bolilor infecțioase. Sunt indicatori măsurabili care pot fi detectați în organism, oferind informații valoroase despre prezența, severitatea și progresia unei infecții. Cu o pondere la fel de semnificativă, bolile maligne reprezintă problema alarmantă, cu rată de mortalitate în continuă creștere. Astfel, biomarkerii, pe lângă simptomatologie (care de cele mai multe ori este tardivă) sunt de mare importanță în diagnosticarea precoce, managementul tratamentului, determinarea prognosticului și monitorizarea evoluției patologiei tumorale. Ele oferă informații valoroase despre prezența, caracteristicile și comportamentul tumorilor.

Identificarea unei soluții de tratament eficace este esențială pentru succesul terapeutic, iar studiile științifice sunt în permanență axate pe găsirea de noi soluții, cu eficiență sporită și efecte adverse reduse, toate având ca scop principal menținerea calității vieții pacientului. Alegerea dintre terapiile invazive și neinvazive necesită o analiză atentă a stării generale, a terenului pe care evoluează boala, a factorilor individuali ai pacientului și a experienței furnizorilor de asistență medicală. Adesea, o combinație a acestor abordări poate fi utilă în obținerea celui mai bun rezultat terapeutic.

A doua parte a prezentei teze este axată pe realizările academice. Cariera academica a început în anul 1993 ca asistent universitar la Disciplina Anatomie (fiind medic secundar prin concurs în Clinica 1 Chirurgie) ulterior, după obținerea specialității de Chirurgie Generală, ca asistent universitar la Disciplina Chirurgie 1 a Universității de Medicină și Farmacie „Victor Babes” Timșoara (UMFVBT). Evoluția mea a urmat toate treptele carierei didactice:

- **1993-1996** Asistent universitar, Disciplina Anatomie și Embriologie, Facultatea de Medicină, UMFVBT

- **1996-2008** Asistent universitar, Disciplina Chirurgie 1, Facultatea de Medicină, UMFVBT.
- **2008-2017** șef de lucrări, Disciplina Chirurgie 1, Facultatea de Medicină, UMFVBT.
- **2017 – prezent** Conf. univ., Disciplina Chirurgie 1, Facultatea de Medicină, UMFVBT.

Implicația academică, pe lângă predarea cursurilor, seminarii și coordonarea de stagii ale studenților anului IV de la medicină generală (MG), secția română și engleză în mod susținut din anul 2008, a studenților de la Asistență Medicală Generală (AMG) și Radiologie și Imagistica Medicală (RIM), se reflectă în 35 cărți, capitole în cărți, monografii, tratate, cursuri studenți, publicate în specialitate (28 prim autor).

Capacitățile de colaborare, comunicare și coordonare se evidențiază și din activitatea ca președinte al Comisiei de etică și deontologie profesională a UMFVBT, de membru în societăți științifice/profesionale, după cum urmează:

- Președinte și președinte executiv al Societății Române de Flebologie
- Vicepreședinte al Forumului Venos Balcanic (și membru fondator)
- Grupul de experți în patologie venoasă
- Societatea Română de Chirurgie din 1995
- Societatea Română de Flebologie din 1993
- Societatea Română de Angiologie și Chirurgie Vasculară Periferică
- Societatea de Chirurgie Timisoara
- Uniunea Internațională de Angiologie (IUA)
- European Venous Forum (EVF)
- European Digestive Surgery, (EDS) afiliat la UEGF
- Federația Internațională pentru Chirurgia Obezității (IFSO)
- Asociația Europeană de Chirurgie Endoscopică (EAES)
- Uniunii Internaționale de Flebologie (IUP)
- Asociația Română de Chirurgie Endoscopică și Alte Tehnici Intervenționale (A.R.C.E)
- Asociația Română de Chirurgie Bariatrică și Tratament Complex al Obezității (A.R.B.T.C.O.)
- Societatea Româno-Germană de Gastroenterologie și Coloproctologie.

În paralel cu funcția academică am continuat și activitatea medicală, discutată în capitolul 3. După absolvirea Institutului de Medicină Timișoara, inițial ca medic stagiar (1986-1989) și medic generalist (1989-1990) după susținerea examenului de secundariat în 1990, am profesat ca medic secundar de chirurgie generală în Spitalul Clinic de Urgență Județean Timișoara (1991-1993). Astfel, exercitarea profesiei ca specialist și din 1998 ca medic primar Chirurgie Generală dovedește pasiunea pentru medicină. Experiența chirurgicală clasică și laparoscopică (peste 1000 de intervenții chirurgicale în Clinica de Chirurgie nr.1 Timișoara și în Clinica de Chirurgie 3 din Cluj Napoca (ca doctorand) continuă, din februarie 1991 până în prezent, activitatea permanentă în echipă a permis un schimb continuu de cunoștințe cu colegii, având și posibilitatea de îndrumare a medicilor rezidenți din această specialitate, la patul bolnavului, în ambulatorul de specialitate și în sala de operație.

Din 2017 până în prezent, sunt conferențiar universitar la UMFVBT, Director Medical al Spitalului Clinic Județean de Urgență Pius Brînzeu Timișoara (2014-2020) și Președinte al Societății Române de Flebologie (2008-2014: 2023-prezent).

Ultimul capitol abordează perspectivele academice și științifice. Din punct de vedere academic, mă preocupă dezvoltarea în continuare a bazei de predare și cunoștințe existente privind etiologia, patogenеза, diagnosticul și tratamentul afecțiunilor venoase și patologiei chirurgicale abdominale, metodologia cercetării și informatica medicală, subliniind legătura existentă a acestor științe cu medicina clinică. Ar fi important să se dezvolte noi prelegeri/cursuri atât pentru studenții la medicină, cât și pentru absolvenți și doctoranzi, lărgind spectrul temelor existente și integrându-le în contextul domeniilor de cercetare medicală de ultimă oră. Îmi propun să dezvolt cursuri personalizate de cercetare medicală pentru medicii care practică în diferite specialități chirurgicale. Studenții anului 1 la masterul Responsabilitatea juridică și profesională a medicului, cărora le predau din anul 2022 cunoștințe despre organizarea sistemului sanitar, atribuțiile și responsabilitatea corpului medical, etica și deontologia în practica medicală reprezintă o altă preocupare didactică de care mă preocup să mă achit cu profesionalism.

Din punctul de vedere al cercetătorului, îmi propun să continuăm împreună cu echipa de cercetători a Centrului de cercetare în bolile venoase aparținând UMFVBT, în colaborare cu alte centre de cercetare în domeniu din țară și din străinătate (cu care am mai colaborat în proiecte și grupuri de lucru) temele de

cercetare deja începute, proiecte în care doctoranzii vor avea un loc central fiind implicați proactiv în cercetarea medicală aplicată și teoretică de ultimă generație. O parte din domeniile de cercetare abordate sunt deja în lucru: noutăți despre epidemiologia și patogenеза bolilor venoase, particularitățile evoluției clinice în populațiile rurale, siguranța noilor metode neinvazive implementate în ceea ce privește stoparea evoluției și absența recidivelor bolilor venoase. În plus, atenția se va concentra și asupra patologiei infecțioase și canceroase, care sunt atât de actuale, cu accent pe biomarkeri și semne și metode inovatoare de tratament.

LISTA CELOR 10 LUCRĂRI REPREZENTATIVE

1. Matei SC, Dumitru CȘ, **Radu D**. Measuring the Quality of Life in Patients with Chronic Venous Disease before and Short Term after Surgical Treatment-A Comparison between Different Open Surgical Procedures. **J Clin Med**. 2022;11(23):7171, IF 2022: 3.9 Link: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/36498744/>
2. Popovici DC, Ionita I, Nedelcu M, Ionita C, Ionita H, Moleriu RD, Ilie CO, Iacob D, Constantin LT, Cheveresan A, Vaduva DB, **Radu D**. Complications of Tyrosine Kinase Inhibitors Therapy in Chronic Myeloid Leukemia-Chronic Phase. **Rev. Chim**. 2019; 70(8):3017-3020, IF 2019 : 1.755 Link : <https://pdfs.semanticscholar.org/d3f1/ba876f1ce4783f756ffedefa858a357eb5db.pdf>
3. Ilyes G, Mladin NC, Craina M, Petre I, Suciu N, Tudor A, Oancea R, Andor B, **Radu D**. Procalcitonin as a Marker of the Systemic Inflammatory Response to Infection on Newborn and Children (up to 1 year). **Rev. Chim**. 2019 1;70(3):969-972, IF 2019 : 1.755 Link : <https://revistadechimie.ro/pdf/43%20ILYES%203%2019.pdf>
4. Furau A, Craina ML, Furau CR, Luca TC, Andor BC, **Radu DA**, Moleriu LC, Bonte DC, Toader DO, Furau G. The Association of Body Mass Index and Ki67 Values in Patients with Endometrial Carcinoma. **Rev. Chim**. 2019;70:3277-80, IF 2019 : 1.755 Link : <https://revistadechimie.ro/Articles.asp?ID=7534>
5. **Radu D**, Olariu S, Teodorescu M. Icter obstructiv prin genodermatoză-caz clinic. **Chirurgia**. 2012;107:404-7, IF= 0.777
Link: https://www.researchgate.net/publication/230587159_Obstructive_jaundice_by_genodermatosis_-_Case_report
6. Gadalean F, Parv F, Milas O, Petrica L, Ratiu I, Miutescu B, Goldis A, Gluhovschi C, Bob F, Simulescu A, Patruica M, **Radu D**. Acute Kidney Injury after Endoscopic Retrograde Cholangiopancreatography—A Hospital-Based Prospective Observational

Study. **Biomedicines**. 2022;10(12):3166, IF=4.7 Link: <https://www.mdpi.com/2227-9059/10/12/3166>

7. Haragus H, Lazureanu V, Prejbeanu R, Mioc ML, Boscu A, **Radu D**. Painful pretibial cyst with bioabsorbable poly-L-lactic acid screw migration 4 years after anterior cruciate ligament reconstruction. **Rev. Chim.** 2015;66:1655-8, IF=0.956
Link: <https://bch.ro/pdfRC/HARAGAS%20H.pdf%2010%2015.pdf>
8. Nahedd S, Suci N, Toader DO, Pantea S, Craina M, Petre I, **Radu D**. The 6-Year Experience of the Saba Nahedd Procedure in Genital Prolapse Surgery 131 cases without relapse. **MATERIALE PLASTICE**. 2019;56(1):294-7. IF=1.517
Link: https://www.medsci.cn/sci/show_paper.asp?id=039fa121a544885f
9. Jianu I, **Radu D**, Bujanca G, Cocan I, Lile R. New Polydentate Sequestrants: Synthesis, Management and Potential Applications. **Rev. Chim.** 2015;66(7):1031-3, IF=0.956 Link: <https://bch.ro/pdfRC/JIANU%20I.pdf%207%2015.pdf>
10. Ilia I, Chioran D, **Radu D**, Chioibaş R, Ioniţă I, Marian C, Semenescu A, Răcea RC, Popovici R, Dinu Ş, Riviş M. In vitro assessment of two types of hyaluronic acid's antitumor potential in osteosarcoma cells. **Farmacia**. 2023;71 (5):948-954, IF= 1.6.
Link: https://farmaciajournal.com/wp-content/uploads/art-09-Ilia_Radu_Iftode_948-955.pdf